

**Türkdilli dövlətlərin məktəbliləri arasında “Xəmsə möcüzəsi”
I respublika onlayn incəsənət müsabiqə-festivalının**

ƏSASNAMƏSİ

1. Ümumi müddəalar

- 1.1.** Bu Əsasnamə Türkdilli dövlətlərin məktəbliləri arasında “Xəmsə möcüzəsi” I respublika onlayn incəsənət müsabiqə-festivalının **(bundan sonra – Festival)** təşkili və keçirilməsini, iştirakçıların seçiminin keçirilməsi və qaliblərin müəyyən edilməsi qaydalarını əks etdirir.
- 1.2.** Dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin zəngin yaradıcılığı səkkiz əsrdən artıqdır ki, xalqımızın mənəviyyatının ayrılmaz hissəsinə çevrilmişdir. N.Gəncəvinin bütün həyatı və ədəbi fəaliyyəti həmin dövrdə təkcə Azərbaycanın və Qafqazın ən iri şəhəri deyil, eyni zamanda yaxın və orta şərqin mühüm mədəniyyət mərkəzi kimi tanınmış Gəncə şəhəri ilə bağlıdır.
- 1.3.** Festivalda uşaq və gənclər könüllülük əsasında iştirak edir.
- 1.4.** Mövcud Əsasnamə təsdiqləndikdən sonra festival başlanmış hesab olunur və 28 aprel 2023-cü il tarixdə bitir.

2. “Xəmsə möcüzəsi” I respublika onlayn incəsənət müsabiqə-festivalının məqsədi

- 2.1.** Uşaq və gəncləri Azərbaycan xalqının dünya şöhrətli şair və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin klassik irsi ilə tanış etmək, yaradıcılığına məhəbbət hissi oyatmaq;
- 2.2.** N.Gəncəvinin doğma şəhəri qədim Gəncəni beynəlxalq aləmdə tanıtmmaq;
- 2.3.** “Xəmsə”nin süjetləri əsasında orta əsrlər Azərbaycan miniatür sənəti, dekorativ-tətbiqi sənət növləri vasitəsilə məktəblilərin bacarıqlarını formalaşdırmaq;
- 2.4.** Yetişməkdə olan gənc istedadları üzə çıxarmaq;
- 2.5.** N.Gəncəvinin dünya ədəbiyyatına bəxş etdiyi “Xəmsə”si vasitəsilə uşaq və gənclərə söz sənətini sevdirmək;
- 2.6.** Milli mədəniyyət və incəsənətimizi təbliğ etmək, dahi şairin əsərlərinə musiqi əsərləri yazmış Azərbaycan bəstəkarlarını tanıtmmaq;
- 2.7.** Türkdilli dövlətlərin uşaq və gəncləri arasında dostluq və mədəni əlaqələri genişləndirmək, onlara dahi Nizami Gəncəvi irsini sevdirmək və tanıtmmaq.

3. Festivalin təşkili və keçirilməsi qaydaları

3.1. Festivalda türkdilli dövlətlərdə fəaliyyət göstərən ümumtəhsil məktəblərinin (incəsənət yönümlü ümumtəhsil məktəbləri istisna olmaqla) 11-17 yaş arası istedadlı şagirdləri iki yaş qrupunda (11-14 yaş; 15-17 yaş) iştirak edir;

3.2. Festival çərçivəsində keçirilən müsabiqələrdə incəsənətin və yaradıcılığın müxtəlif janr və növləri üzrə fəaliyyət göstərən kollektivlər, dərnək və studiyalar, solo ifaçılar, musiqiçilər, təsviri incəsənət və dekorativ-tətbiqi sənətin müxtəlif növləri üzrə məşğul olan istedadlı uşaq və gənclər iştirak edə bilərlər.

3.3. Festivalın istiqamətləri:

3.3.1. “Xəmsə” musiqidə müsabiqəsi;

3.3.2. “Xəmsə” bədii qiraətdə müsabiqəsi;

3.3.3. “Xəmsə” dramda müsabiqəsi;

3.3.4. “Xəmsə” təsviri sənət və dekorativ tətbiqi-sənətdə müsabiqəsi;

3.3.5. “Nizami Gəncəvi yaradıcılığında ümumbəşəri dəyərlər” inşa müsabiqəsi.

3.4. “Xəmsə” musiqidə müsabiqəsinin nominasiyaları:

3.4.1. orkestr və ansamblar;

3.4.2. vokal ifaçılığı;

3.4.3. muğam və təsniflər;

3.4.4. xalq çalğı alətləri;

3.4.5. nəfəsli alətlər;

3.4.6. zərb alətləri;

3.4.7. simli alətlər və s.

3.5. Müsabiqədə iştirakçılar Nizami Gəncəvinin əsərlərinə yazılmış operalardan parçalar, romanslar, muğamlar, onun əsərlərinə bəstələnmiş mahnılar, instrumental ifalar və s. canlı ifa vasitəsilə təqdim etməlidirlər.

3.6. İştirakçıların ifası mövzuya uyğun olmalı, ifa müddəti 3-4 dəqiqədən, kollektiv üzvlərinin sayı 10 nəfərdən çox olmamalıdır. İfa zamanı canlı musiqi və ya fonoqramdan istifadə edilə bilər.

3.7. Çıxış edərkən musiqi əsərlərinin melodiyasının düzgün ifa olunması, ifadə vasitələrindən məqsədyönlü istifadə edilməsi, musiqi əsərinin xarakterinin emosional düzgün çatdırılması, səhnə mədəniyyətinin nümayiş etdirilməsinə diqqət yetirilməlidir.

4. “Xəmsə” bədii qiraətdə müsabiqəsi

4.1. Müsabiqə iştirakçıları:

4.1.1. müsabiqədə iştirak edən bədii qiraətçilər gözəl səs, iti yaddaş və səlis diksiyadan əlavə, incə duyuma, aktyorluq qabiliyyətinə və yüksək zövqə malik olmalı, sözün qüvvətini hiss etdirməyi bacarmalıdır;

4.1.2. müsabiqə iştirakçıları 2-3 dəqiqə ərzində (fon musiqisinin müşayiəti ilə) Nizami Gəncəvi şeirlərindən, əsərlərindən bir parça ifa edir;

4.1.3. çıxış zamanı şeirin, əsərdən parçanın şifahi nitq normalarına (tələffüz, intonasiya və s.) uyğun

tələffüzü, obrazlı ifadəsi əsas götürülür.

5. “Xəmsə” dramda müsabiqəsi

5.1. Müsabiqənin keçirilmə şərtləri:

5.1.1. “Xəmsə” obrazlarının səhnə təcəssümü (əsərlərdən parça, dialoq və ya kompozisiya şəklində təqdim etməklə);

5.1.2. Təqdimat zamanı tamaşaya uyğun səhnə tərtibatı, əsərdəki dövrlə səsleşən geyimlər, istifadə olunan rekvizitlər (dekorasiya, rəssam işi və s.) nəzərə alınmalıdır;

5.1.3. İştirakçılar müraciət etdikləri əsərin mahiyyətini, ideyasını əsas göstərməlidir;

5.1.4. Aktyor sənətinin əsasını təşkil edən: hadisələrə münasibət, düzgün diksiya və tələffüz, nizamlar düzgün qurulmalıdır;

5.1.5. Müsabiqəyə təqdim olunan dram əsərlərindən parça, dialoq və ya kompozisiya 8 dəqiqədən çox olmamalıdır;

5.1.6. Müsabiqəyə qatılan qruplarda iştirakçı sayı 2 nəfərdən az, 10 nəfərdən çox olmamalıdır.

5.1.7. Çıxış zamanı bütün parça, dialoq və ya kompozisiya canlı təqdim olunmalıdır.

6. “Xəmsə” təsviri sənət və dekorativ tətbiqi-sənətdə” müsabiqəsi

6.1. Müsabiqənin nominasiyaları:

6.1.1. Təsviri sənət;

6.1.2. Xalçaçılıq;

6.1.3. Qobelen;

6.1.4. Dulusçuluq;

6.1.5. Bədii oyma;

6.1.6. Bədii şüşə;

6.1.7. Toxuma və bədii tikmə;

6.1.8. Batika;

6.1.9. Mozaika və s.

6.2. Müsabiqənin keçirilmə şərtləri:

6.2.1. Müsabiqəyə təsviri sənət və dekorativ tətbiqi sənət nominasiyası üzrə hər iştirakçı yalnız bir iş ilə qatıla bilər. Təqdim edilən işlər mövzuya uyğun olmalı, məzmunu tam əks etdirməlidir. Rəsmlər A3 formatda sərbəst texnika ilə işlənməli, işlərin arxasında aşağıdan sağda 9x12 ölçüdə kağız üzərində şagird barədə məlumatlar qeyd edilməli və bərkidilməlidir.

6.2.2. Müsabiqənin bütün mərhələləri üzrə iştirakçıların iş prosesindən minimum 30 dəqiqəlik video görüntü fləş kart və digər məlumat daşıyıcılarında münisflər heyətinə təqdim etməlidir.

7. “Nizami Gəncəvi yaradıcılığında ümumbəşəri dəyərlər”

inşa müsabiqəsi

7.1. Müsabiqənin keçirilmə şərtləri:

7.1.1. İnşanın məzmun cəhətdən verilən mövzuya uyğunluğu və əhatəliliyi;

7.1.2. Fikirlərin aydın ifadə edilməsi, faktlarla və şəxsi mülahizələrlə əsaslandırılması;

7.1.3. Ədəbi dilin normalarına, orfoqrafiya və punktuasiya (durğu işarələrindən düzgün istifadə) qaydalarına riayət edilməsi;

7.1.4. Mətnin strukturu ilə bağlı tələblərə əməl edilməsi, cümlələr, abzaslar və mətnin hissələri arasında məntiqi ardıcılığın və rabitənin olması;

7.1.5. Üslub xüsusiyyətlərindən, lüğət ehtiyatlarının zənginliyindən səmərəli istifadə edilməsi;

7.1.6. İnşa mətninin əlyazma formasında 2-3 səhifə, elektron formada 600-700 söz həcmində olması tövsiyə edilir.

8. Müsabiqələrin təşkili və keçirilmə mərhələləri

8.1. Məktəb mərhələsi:

8.1.1. Məktəb mərhələsi 25 noyabr – 5 dekabr 2022-ci il tarixdə bütün ümümtəhsil məktəblərində məktəb rəhbərliyinin əmri ilə yaradılmış Təşkilat Komitəsi və Münisflər Heyəti tərəfindən keçirilir. Məktəb mərhələsində I yerin qalibi olmuş iştirakçılar rayon mərhələsinə vəsiqə qazanır.

8.2. Rayon mərhələsi:

8.2.2. Rayon mərhələsi 8-12 dekabr 2022-ci il tarixdə regional təhsil idarələrinin əmri ilə rayonlarda yaradılmış Təşkilat Komitəsi və Münisflər Heyəti tərəfindən keçirilir.

8.2.3. Rayonlarda hər iki yaş qrupu və nominasiyalar üzrə I yerin qaliblərinin çıxışları onlayn formada zona mərhələsinə göndərilir.

8.3. Zona mərhələsi:

8.3.1. Zona mərhələsi 16 dekabr 2022-ci il tarixdə aşağıdakı regionlar üzrə keçiriləcək:

- Naxçıvan MR üzrə 16 dekabr 2022-ci il tarixdə Naxçıvan şəhərində;
- Sumqayıt şəhəri, Abşeron, Xızı rayonları üzrə 16 dekabr 2022-ci il tarixdə Sumqayıt şəhərində;
- Şuşa, Qubadlı, Zəngilan, Cəbrayıl, Kəlbəcər, Laçın rayonları üzrə 16 dekabr 2022-ci il tarixdə Bakı şəhərində;
- Ağsu, İsmayilli, Qobustan və Şamaxı rayonları 16 dekabr 2022-ci il tarixində Şamaxı şəhərində;
- Lənkəran şəhəri, Masallı, Astara, Lerik, Yardımlı, Cəlilabad rayonları üzrə 16 dekabr 2022-ci il tarixdə Lənkəran şəhərində;
- Quba, Xaçmaz, Qusar, Siyəzən və Şabran rayonları üzrə 16 dekabr 2022-ci il tarixdə Quba şəhərində;
- Şirvan şəhəri, Salyan, Neftçala, Hacıqabul, Biləsuvar rayonları üzrə 16 dekabr 2022-ci il tarixdə Salyan şəhərində;
- Sabirabad, Saatlı, İmişli və Beyləqan rayonları üzrə 16 dekabr 2022-ci il tarixdə Sabirabad rayonunda;
- Gəncə şəhəri, Naftalan, Daşkəsən, Goranboy, Göygöl və Samux rayonları üzrə 16 dekabr 2022-ci il tarixdə Gəncə şəhərində;
- Ağstafa, Gədəbəy, Qazax, Şəmkir və Tovuz rayonları üzrə 16 dekabr 2022-ci il tarixdə Şəmkir rayonunda;
- Mingəçevir, Ağdaş, Göyçay, Kürdəmir, Ucar, Yevlax və Zərdab rayonları üzrə 16 dekabr 2022-ci il tarixdə Yevlax şəhərində;
- Balakən, Qax, Qəbələ, Oğuz, Şəki və Zaqatala rayonları üzrə 16 dekabr 2022-ci il tarixdə Şəki şəhərində;
- Ağcabədi, Ağdam, Bərdə, Füzuli, Xocalı, Xocavənd və Tərtər rayonları üzrə 16 dekabr 2022-ci il tarixdə Bərdə rayonunda;
- Bakı şəhərinin 12 rayonu üzrə 16 dekabr 2022-ci il tarixdə Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsi tərəfindən keçiriləcək.

- Bakı şəhəri və Nazirliyin birbaşa tabeliyində olan lisey və gimnaziyalar arasından zona qaliblərinin seçimi 16 dekabr 2022-ci il tarixində Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsi tərəfindən yaradılmış Münsiflər Heyətinin qərarı ilə nominasiyalar və yaş qrupları üzrə I yerin qalibləri seçiləcək.

8.3.2. Regionlar üzrə qaliblər haqqında protokollar bölgə mərhələsi keçirilən Regional Təhsil İdarələrində yaradılmış Təşkilat Komitəsinə təqdim edilməlidir.

8.3.3. Region mərhələsinin keçirilməsi məqsədilə Regional Təhsil İdarələrinin və Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin müvafiq əmri ilə Təşkilat Komitəsi və Münsiflər Heyəti təsdiq edilir.

8.3.4. Region mərhələsində hər iki yaş qrupu və nominasiyalar üzrə I yeri tutmuş iştirakçılar final mərhələsində iştirak üçün vəsiqə qazanır.

8.3.5. Regionlar üzrə I yerləri tutmuş qaliblər haqqında protokollar 23 dekabr 2022-ci il tarixədək "3 nömrəli Uşaq-Gənclər İnkişaf Mərkəzi" Publik Hüquqi Şəxsin ünvanına göndərilir. (ünvan: email - ugim-3@mk.edu.az, Bakı şəhəri, Bülbül prospekti, Lev Tolstoy 176; əlaqə nömrəsi: 012-421-54-66).

8.4. Final mərhələsinin seçimləri tanınmış elm, mədəniyyət və incəsənət xadimlərindən ibarət münsiflər heyəti tərəfindən aşağıda göstərilən rayonlar üzrə qeyd olunan ünvanda onlayn formada aparılacaq:

8.4.1. Ünvan: email - ugim-3@mk.edu.az ; Bakı şəhəri, Bülbül prospekti, Lev Tolstoy 176; əlaqə nömrəsi: 012-421-54-66);

8.4.2. Bakı şəhəri üzrə final seçimləri 24 yanvar 2023-cü il tarixdə;

8.4.3. Sumqayıt şəhəri, Abşeron, Xızı, Şuşa, Qubadlı, Zəngilan, Cəbrayıl, Kəlbəcər, Laçın, Ağsu, İsmayıllı, Qobustan, Şamaxı, Lənkəran, Masallı, Astara, Lerik, Yardımlı, Cəlilabad rayonları üzrə 25 yanvar 2023-cü il tarixdə;

8.4.4. Gəncə, Şirvan, Naftalan şəhərləri, Quba, Xaçmaz, Qusar, Siyəzən, Şabran, Salyan, Neftçala, Hacıqabul, Biləsuvar, Sabirabad, Saatlı, İmişli, Beyləqan, Daşkəsən, Goranboy, Göygöl və Samux rayonları üzrə 26 yanvar 2023-cü il tarixdə;

8.4.5. Ağstafa, Gədəbəy, Qazax, Şəmkir, Tovuz, Mingəçevir, Ağdaş, Göyçay, Kürdəmir, Ucar, Yevlax, Zərdab, Balakən, Qax, Qəbələ, Oğuz, Şəki, Zaqatala, Ağcabədi, Ağdam, Bərdə, Füzuli, Xocalı, Xocavənd və Tərtər rayonları üzrə 27 yanvar 2023-cü il tarixdə.

8.4.6. Müsabiqələrin final mərhələsində I yerin qalibi olmuş iştirakçılar Türkdilli dövlətlərin məktəbliləri arasında "Xəmsə möcüzəsi" I beynəlxalq onlayn incəsənət festivalında Azərbaycanı təmsil edəcək.

9. Müsabiqələrin keçirilməsinə nəzarət:

9.1. Festivalın Əsasnamənin şərtlərinə uyğun olaraq keçirilməsinə, festivala qatılacaq iştirakçıların nominasiyalar üzrə seçimlərinin obyektiv aparılmasına nəzarət Nazirlik tərəfindən yaradılmış Respublika Münsiflər Heyəti tərəfindən həyata keçirilir.

Qeyd: Müsabiqələrin şərtlərinə uyğun olmayan iştirakçılar münsiflər heyəti tərəfindən kənarlaşdırılacaqlar.

10. Festivala yekun vurulması qaydaları

Müsahibələrin, digər material və obyektlərin müəllif hüquqları yalnız Təşkilatçıya məxsusdur. Bu o deməkdir ki, iştirakçıların valideynləri və ya onların qanuni təmsilçiləri kimi iştirakçıların festival-müsabiqəyə qoşulmasına icazə verməklə bu Qaydalarla tanış olduqlarını və razılıq verdiklərini bildirirlər. İştirakçılar (qanuni təmsilçilər) Təşkilatçı tərəfindən müsabiqə-festival ilə bağlı təşkil olunan press-konfranslarda, televiziya proqramlarında iştirak edəcəklərinə dair razılıq bildirirlər.

Müsabiqə-festival qaliblərinin iştirakı ilə yekun tədbir və sərgi 27 aprel 2023-cü il tarixdə keçiriləcəkdir.

11. Festivalın təşkilati-metodiki təminatı

11.1. Festivalın Təşkilat Komitəsi aşağıdakı məsələləri həll edir:

11.1.1. Münsiflər Heyəti yaş qrupları və nominasiyalar üzrə qiymətləndirmə aparır və qalibləri müəyyən edir.

11.1.2. Münsiflər heyətinin qərarı ilə razı olmayan iştirakçılar Təşkilat Komitəsinə müraciət edə bilər.

11.1.3. Təşkilat Komitəsi müsabiqə-festivalın Münsiflər Heyətinin qərarından razı olmayan iştirakçıların apellyasiya şikayətinə yenidən baxır.

12. Qaliblərin mükafatlandırılması

Türkdilli dövlətlərin məktəbliləri arasında “Xəmsə möcüzəsi” I respublika onlayn incəsənət müsabiqə-festivalı çərçivəsində keçirilən müsabiqələrdə I, II, III yerlərin qalibləri, münsiflər heyətinin sədri və üzvləri Elm və Təhsil Nazirliyinin Fəxri Fərmanı, qiymətli hədiyyələri ilə təltif olunacaqlar.